16/03/2019

Μητρ. Καστορίας: “Η Εκκλησία είναι η νίκη του Χριστού πάνω στον θάνατο”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καστορίας

“Η Εκκλησία είναι μυστήριο που συνδέεται με τον Χριστό και αποτελεί το σώμα Του. Δεν είναι μία ανθρώπινη οργάνωση, αλλά θεανθρώπινη” αναφέρει σε επίκαιρο άρθρο του ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καστορίας κ. Σεραφείμ. Αναλυτικότερα επισημαίνει, “Εν σοι νυν αγάλλεται, η Εκκλησία φιλάνθρωπε, τω Νυμφίω και Κτίστη αυτής, τω ταύτην θελήματι, θεοπρεπεστάτω, εξ ειδώλων πλάνης, λυτρωσα-μένω και σαυτώ, αρμοσαμένω τιμίω Αίματι»1.

Με αυτούς τους λόγους οι θεοφόροι Πατέρες και οι ιεροί υμνογράφοι, κινούμενοι Αγίω Πνεύματι, μας παρουσιάζουν την πνευματική χαρά που βιώνουμε όλοι μας σήμερα, ευρισκόμενοι στο στάδιο των πνευματικών αγωνισμάτων της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής.

«Κυριακή πρώτη των Νηστειών, ανάμνησιν ποιούμεθα της αναστηλώσεως των αγίων και σεπτών Εικόνων»2, καθώς μας παραδίδει ο ιερός συναξαριστής.

«Η Εκκλησία των πρωτοτόκων ... χαίρει θεωμένη νυν τον θείον λαόν»3, δηλαδή, χαίρεται η επουράνια Εκκλησία βλέποντας τον περιούσιο λαό του Θεού να διακατέχεται από το ίδιο φρόνημα και τον ίδιο τρόπο ζωής των Αγίων. Συγχορεύουν μαζί με την Εκκλησία του Χριστού, τη μοναδική Εκκλησία που είναι η Ορθόδοξη, οι στρατιές των Αγγέλων, οι Όσιοι και οι Δίκαιοι, οι Μάρτυρες και οι Ομολογητές της πίστεως, των οποίων τα ιερά ονόματα μετά καυχήσεως μνημονεύουμε στο Συνοδικό της Ορθοδοξίας, όπως οι Αγιώτατοι Πατριάρχες Γερμανός, Ταράσιος, Νικηφόρος και Μεθόδιος και όλοι εκείνοι οι οποίοι με το στόμα και την καρδιά, με τη γραφή και τις ιερές εικόνες, ομολόγησαν την ένσαρκον του Θεού Λόγου παρουσία. Στην Εκκλησία μας, λοιπόν, είναι αφιερωμένη η σημερινή ημέρα καθώς και ο πενιχρός μας λόγος.

Τι είναι όμως η Εκκλησία για την οποία συχνά πυκνά γίνεται λόγος σήμερα, είτε από εκείνους οι οποίοι πιστεύουν, είτε από εκείνους οι οποίοι δεν πιστεύουν; Επιτρέψτε μου, λοιπόν, να μεταφέρω στην αγάπη σας ψήγματα της αγιοπνευματικής εμπειρίας των θεοφόρων Πατέρων, αναφορικά με το μεγάλο αυτό θέμα, για το οποίο θα πρέπει δεόντως να είμαστε ενημερωμένοι.

Και πρώτον. Στην πατερική διδασκαλία δεν υπάρχουν ορισμοί για την Εκκλησία. Οι ορισμοί που υπάρχουν είναι νεότεροι και προέρχονται ως επί το πλείστον από τη σχολαστική θεολογία της Δύσεως.

Η Εκκλησία είναι μυστήριο που συνδέεται με τον Χριστό και αποτελεί το σώμα Του. Δεν είναι μία ανθρώπινη οργάνωση, αλλά θεανθρώπινη. Είναι το πραγματικό σώμα του Χριστού και μέλη αυτού του σώματος είμαστε όλοι εμείς. Γι' αυτό ο Απόστολος Παύλος στην προς Εφεσίους επιστολή του θα μας υπενθυμίσει χαρακτηριστικά : «και αυτόν έδωκε κεφαλήν υπέρ πάντα τη εκκλησία, ήτις εστί το σώμα αυτού, το πλήρωμα του τα πάντα εν πάσι πληρουμένου»4.

Άλλες παρόμοιες εκφράσεις συναντάμε στην προς Κορινθίους πρώτη επιστολή του : «Καθάπερ γαρ το σώμα εν εστι και μέλη έχει πολλά, πάντα δε τα μέλη του σώματος του ενός, πολλά όντα, εν εστι σώμα, ούτω και ο Χριστός»5, αλλά και στην προς Κολοσσαείς επιστολή : «Ανταναπληρώ τα υστερήματα των θλίψεων του

Χριστού εν τη σαρκί μου υπέρ του σώματος αυτού, ο εστίν η εκκλησία»6. Μάλιστα, ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς για να φανερώσει τον σκοπό της Εκκλησίας και για να τονίσει ότι δεν πρόκειται για μία ιδεολογία η μία θρησκευτική και ανθρώπινη οργάνωση, την ονομάζει «κοινωνία θεώσεως»7.

Άρα λοιπόν, η Εκκλησία είναι το ένδοξο σώμα του Χριστού. Και, όπως για τον Χριστό δεν μπορούμε να δώσουμε έναν ορισμό παρά μόνο να πούμε ότι είναι τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, έτσι και για την Εκκλησία δεν μπορούμε να δώσουμε έναν ορισμό παρά αυτόν του σώματος, μίας εικόνας δηλαδή, που χρησιμοποιείται τόσο στην Αγία Γραφή, όσο και στην πατερική διδασκαλία.

Δεύτερον. Πέρα από αυτήν υπάρχουν και άλλες εικόνες, τις οποίες χρησιμοποιεί ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος. Γράφει χαρακτηριστικά ότι, όπως ο Χριστός, η κεφαλή της Εκκλησίας, έχει πολλά ονόματα και ονομάζεται πατήρ, οδός, ζωή, μορφή Θεού, εικών Θεού, έτσι και η Εκκλησία με πολλά ονόματα καλείται. Ονομάζεται από την Αγία Γραφή όρος για να φανεί η στερεότητά της, παρθένος για να δηλωθεί το άφθορο, κόρη, δούλη, βασίλισσα, παράδεισος, πολύτοκος, τα πάντα εστι8. Όλοι αυτοί οι χαρακτηρισμοί εκφράζουν τις ιδιότητες της Εκκλησίας και ιδιαίτερα τη διακονία της ανά τους αιώνες στον παράγοντα άνθρωπο.

Εκείνο, όμως, το οποίο συγκινεί ιδιαιτέρως είναι η εικόνα του θεραπευτηρίου, την οποία και πάλι χρησιμοποιεί ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος9. Κι όπως μέσα στο νοσοκομείο υπάρχουν οι ιατροί, οι νοσοκόμοι και οι ασθενείς, το ίδιο συμβαίνει και μέσα στην Εκκλησία. Υπάρχουν οι γιατροί που γνωρίζουν τα της πνευματικής υγείας, αφού οι ίδιοι πρώτα είναι υγιείς. Γνωρίζουν ακόμη την ασθένεια, αλλά και τον τρόπο θεραπείας. Υπάρχουν και οι νοσοκόμοι που βοηθούν στο έργο της θεραπείας, και οι ασθενείς οι οποίοι επιθυμούν να αποκτήσουν την υγεία.

Έχουμε το δικαίωμα, λοιπόν, να καταργήσουμε ένα νοσοκομείο και ν’ αφήσουμε τον λαό αθεράπευτο; Μπορούμε, άραγε, όταν βρισκόμαστε κάτω από την επίδραση της ασθενείας, να μην επισκεφθούμε τα διάφορα νοσοκομεία και τους ιατρούς για να θεραπευθούμε; Συνεπώς, είναι λάθος να θεωρούμε την Εκκλησία ως έναν ιδεολογικό, θρησκευτικό η και μαγικό χώρο. Την αναγνωρίζουμε ως σώμα Χριστού, κοινωνία θεώσεως, χώρο θεραπείας του ασθενούντος ανθρώπου. Και έχει σαν σκοπό να μας θεραπεύσει από τα πάθη και να μας ανοίξει διάπλατα τις πύλες της αιωνίου ζωής.

Θα μπορούμε, ακόμη, να χαρακτηρίσουμε την Εκκλησία ως τη νίκη του Χριστού πάνω στον θάνατο. Και αυτό σημαίνει πως, αν δεν γίνουμε ζωντανά μέλη της Εκκλησίας, δεν μπορούμε να συμμετέχουμε και εμείς σε αυτήν τη νίκη ενάντια στην αμαρτία και στον θάνατο. Η Εκκλησία συνεπώς είναι χώρος ζωής και όχι

αντικείμενο μελέτης10.

Τι είναι η Εκκλησία λοιπόν;

Είναι η μάνα, θα γράψει ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης. Είναι εκείνη που μας αναγέννησε με το Μυστήριο του Βαπτίσματος και μας ανέθρεψε με το λογικό γάλα της ευσεβείας, της πίστεως και των Θείων Μυστηρίων. Και όπως η μητέρα αγκαλιάζει τα παιδιά της, έτσι και η μάνα Εκκλησία αγκαλιάζει τον κάθε άνθρωπο, τον κουρασμένο οδοιπόρο αυτής της ζωής και του χαρίζει τη θαλπωρή και την αγάπη.

Στον ορφανό προσφέρει στοργή,
στον δυστυχισμένο γίνεται περιβόλι πολύκαρπο,
στον άνεργο παρηγορία και ελπίδα.

Η Εκκλησία του Χριστού είναι λιμάνι για τον ναυαγό, μάνδρα που ασφαλίζει τον κατατρεγμένο, κιβωτός για τον αγωνιστή, νοσοκομείο για τον άρρωστο.

Η Εκκλησία είναι το σωσίβιο για τον καθένα μας ξεχωριστά, αφού «τίποτε δεν είναι ίσο με την Εκκλησία.... Τέτοιο μεγαλείο έχει η Εκκλησία. Όταν την πολεμούν, νικάει• όταν την επιβουλεύονται, θριαμβεύει• όταν την βρίζουν, γίνεται λαμπρότερη• δέχεται τραύματα και δεν πέφτει από τις πληγές• κλυδωνίζεται, αλλά δεν καταποντίζεται• δοκιμάζεται από τρικυμίες, αλλά δεν παθαίνει ναυάγιο• παλεύει, αλλά μένει αήττητη• αγωνίζεται, αλλά δεν νικιέται»11.

«Η Εκκλησία είναι μητέρα των δικών της παιδιών και δέχεται και αυτά, αλλά ανοίγει την αγκαλιά της και στους ξένους»12.

«Ουρανός πολύφωτος η Εκκλησία»! Μέσα στον ζοφερό ορίζοντα του Έθνους μας, ελπίδα και παρηγοριά μας στέκεται η Εκκλησία. Ήλιος γι' αυτήν είναι ο Χριστός. Σελήνη η Θεοτόκος Μαρία. Αστέρες οι Άγγελοι και οι Άγιοι. Μέσα σ' αυτήν πρέπει και εμείς να αγωνιζόμαστε, προκειμένου να είμαστε ζωντανά μέλη της και να τρεφόμαστε με τους πνευματικούς καρπούς της, τα νάματα της πίστεως και της ορθοδόξου διδασκαλίας. Έτσι, δεν θα την θεωρούμε σαν μία ανθρώπινη οργάνωση, όπως τόσες άλλες που υπάρχουν γύρω μας, ούτε σαν ένα κατάλογο νεκρών ανθρώπων.

Γι' αυτό θα πρέπει να εκτιμούμε αυτήν τη δωρεά του Θεού. Μας ευλόγησε να βρισκόμαστε μέσα στη μεγάλη οικογένεια που είναι η Ορθόδοξη Εκκλησία, να βιώνουμε την αγιαστική της χάρη, να ζούμε μέσα στο λυτρωτικό, θεραπευτικό και ζωογόνο κλίμα της, αλλά και να αξιωνόμαστε να αναχωρούμε από αυτήν τη ζωή εν μέσω της Εκκλησίας, κρατώντας ως πολύτιμο θησαυρό την ορθόδοξη πίστη μας,

την Παράδοσή μας και την ευσέβειά μας, και με αυτά τα μέσα να φθάνουμε εύθετοι στη Βασιλεία των Ουρανών.

«Ουδέν Εκκλησίας ισχυρότερον. Η ελπίς σου η Εκκλησία, η σωτηρία σου η Εκκλησία, η καταφυγή σου η Εκκλησία. Ουδέποτε γερνά, πάντοτε δε ακμάζει»13.

1. Προσόμοιο Αίνων Όρθρου Κυριακής Ορθοδοξίας
2. Συναξάριον Κυριακής Ορθοδοξίας
3. Ωδή Ζ’ Όρθρου Κυριακής Ορθοδοξίας
4. Εφεσ. 1,22-23
5. Α’ Κορ. 12,12
6. Κολ. 1,24
7. Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, Περί εκπορεύσεως του Αγίου Πνεύματος – Λόγος Β’, ΕΠΕ 1,330
8. Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Ότε της εκκλησίας έξω ευρεθείς Ευτρόπιος απεσπάσθη, κεφ. 9, ΕΠΕ 33,130
9. Του ιδίου, Υπόμνημα εις τον άγιον Ιωάννην τον Απόστολον και Ευαγγελιστήν, Ομιλία Β , κεφ. ε , PG 59,36
10. Αρχιμ. Ιερόθεος Βλάχος (νυν Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου), Εκκλησία και εκκλησιαστικό φρόνημα, Ιερά Μονή Γενεθλίου της Θεοτόκου Πελαγίας, Α’ εκδ. 1990, σελ. 58
11. Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Ότε της εκκλησίας …, ο.π., ΕΠΕ 33,111
12. Του ιδίου, Εις Φωκάν, ΕΠΕ 37,302
13. Του ιδίου, Εις Ευτρόπιον – Ομιλία Β’, ΕΠΕ 33,124